

O B S A H

Předmluva (Evžen Schneider).....	25
1 Úvod.....	27
2 Poznávání arché.....	39
3 Minulost a počátky jako předmět vědění (historický přehled).....	51
3.1 Předsevzetí.....	52
3.2 Kultura, bezprostřední podání a mytologie.....	53
3.3 První formy archeologie.....	57
3.4 Pojetí minulého ve středověku.....	62
3.5 Humanismu je minulé okrasou a stravou.....	66
3.6 Vědomosti o minulém se hromadí - osvícenství.....	78
3.7 Zrození nové archeologie.....	112
3.8 Panství evolucionismu.....	132
3.9 Migracionistické a difúzionistické opojení.....	171
4 Bezprostřední minulost, pro některé i současnost - prvních čtyřicet let dvacátého století.....	199
4.1 Z východu přichází světlo.....	223
4.2 Za vším je příroda.....	225
4.3 Explosie.....	225
4.4 Ze stadia do stadia.....	227
4.5 Všechno je měřitelné.....	229
5 Exkurs: také přírodověda je otevřena do minulosti.....	233
6 Archeologie posledních čtyř desetiletí.....	255
6.1 Archeologické prameny mohou lhát.....	259
6.2 Hledání souvislostí.....	267
6.3 Anglosaský common sense.....	270
6.4 Co na místo stadií?.....	276
6.5 První výstřely.....	278
6.6 Velké manévry začínají	282
6.7 Binfordova expanze.....	285
6.8 Clarkova bomba.....	294

6.9	Společné manévry.....	291
6.10	Strukturální a sémiologické inspirace.....	311
6.11	Návrat k domovu aneb sídliště archeologie.....	311
6.12	Gardinův manifest.....	321
6.13	Nová marxistická archeologie.....	321
6.14	Válka.....	351
7	Smír a happyend: expanze spojené archeologie.....	361
7.1	Rozšířené pojetí archeologických pramenů.....	361
7.2	Přírodní a technické vědy.....	371
7.3	Matematika, počítače, informatika.....	391
7.4	Archeologie pod vodní hladinou.....	421
7.5	Medievální, postmedievální, historická a industriální archeologie.....	431
7.6	Etnoarcheologie a "popelnicová archeologie".....	441
7.7	Experimentální archeologie.....	461
7.8	Systém, model, struktura, znak.....	491
8	Nárys struktury archeologického výzkumu.....	511
8.1	Co archeolog chce a může vědět?.....	511
8.2	Archeologické prameny.....	521
8.3	Archeologie v terénu (prospekce a exkavace).....	531
8.4	Archeologie v laboratoři (konzervace, restaurace, re- konstrukce, replikace; analýzy látkového složení; mu- zejní evidence).....	561
8.5	Archeografie.....	561
8.5.1	Popis.....	571
8.5.2	Popis tvaru.....	581
8.5.3	Popis prostoru.....	599
8.5.4	Časová seriace.....	604
8.5.5	Klasifikace.....	614
8.5.6	Statistické testování.....	628
8.5.7	Schéma archeografického výzkumu.....	629
8.6	Interpretace a teorie.....	631
8.6.1	Tvorba a testování teoretických pojmu a hypotéz....	632
8.6.2	Analogie a paralely.....	638
8.6.3	Experiment.....	644
8.6.4	Pojetí kultury.....	671

11.12	L'ethnogenèse et la biosphère de la Terre (L. N. Goumiley).....	149
11.13	L'histoire à l'envers (C.-A. Moberg).....	175
11.14	L'évolution du langage archéologique (J. A. Cher).....	197
11.15	Remarques sur le problème du système des notions archéologiques fondamentales (V. S. Botchkarev)...	205
11.16	L'historisme de l'archéologie (B. A. Rybakov).....	215
11.17	Une théorie archéologique (L. S. Klein).....	221
11.18	Problèmes méthodologiques de l'archéologie (J. A. Cher).....	233
12	Index des noms, dates biographiques, adresses, litté- rature.....	253
13	Index des notions.....	403

* * *

... Et enfin, une demande encore adressée au lecteur, c'est ce qu'il puisse être indulgent. Certes, il ne s'agit pas de contenu - nous en assumons toute la responsabilité (en fin de compte, ce est toujours encore notre métier pour lequel nous avons été ins-
truits) et c'est sur nous que retombent toutes les fautes et er-
reurs. Il s'agit ici du côté formel du livre - à savoir, c'est notre ouvrage d'amateurs fait ensemble, du commencement presque jusqu'à la fin (où il nous manque d'instruction): pour commencer par écrire le texte à la machine "Consul", composer les dessins et les insérer avec les photographies dans le texte et pour fi-
nir par faire la forme graphique du livre et le croquis de la couverture.

ARCHÄOLOGIE GESTERN UND HEUTE

oder

Haben die Archäologen mehr Graustoff hinter den Nägeln als
hinter den Ohren?

I. Teil

Vorwort (Evžen Schneider)	25
1 Einleitung.....	27
2 Das Erkennen von Arché.....	39
3 Anfänge und Vergangenheit als Gegenstand des Wissens (eine historische Übersicht).....	51
3.1 Das Vorhaben.....	52
3.2 Die Kultur, die unmittelbare Überlieferung und die Mythologie.....	53
3.3 Die ersten Formen der Archäologie.....	57
3.4 Die Auffassung des Vergangenen im Mittelalter.....	62
3.5 Für den Humanismus stellt das Vergangene die Zierde und Nahrung des Geistes dar.....	66
3.6 Das Wissen vom Vergangenen wird gehäuft - Epoche der Aufklärung.....	78
3.7 Die Entstehung der neuen Archäologie.....	112
3.8 Herrschaft des Evolutionismus.....	132
3.9 Der migrationistische und diffusionistische Rausch...	171
4 Die unmittelbare Vergangenheit, für einige unter uns auch noch Gegenwart - die ersten vierzig Jahre des zwan- zigsten Jahrhunderts.....	199
4.1 Ex Oriente Lux.....	223
4.2 Die Natur als Ursache von allem.....	225
4.3 Die Explosion.....	225
4.4 Von Stadium zu Stadium.....	227
4.5 Alles ist meßbar.....	229
5 Exkurs: auch die Naturkunde ist der Vergangenheit zugewandt.....	233
6 Die Archäologie der letzten vier Jahrzehnten.....	255
6.1 Die archäologischen Quellen können lügen.....	259
6.2 Die Suche nach den Zusammenhängen.....	267
6.3 Der angelsächsische common sense.....	270

6.4 Was soll es statt der Stadia geben?.....	276
6.5 Die ersten Schüsse.....	278
6.6 Das große Manöver beginnt.....	282
6.7 Die Binfordsche Expansion.....	285
6.8 Die Clarkesche Bombe.....	294
6.9 Das gemeinsame Manöver.....	298
6.10 Die strukturellen und semiologischen Inspirationen.....	311
6.11 Die Heimkehr - da3 hei3t Siedlungsarchäologie.....	317
6.12 Gardins Manifest.....	320
6.13 Die neue marxistische Archäologie.....	324
6.14 Der Krieg.....	351
 7 Die Aussöhnung und das Happy End: Expansion der geeinten Archäologie.....	367
7.1 Die erweiterte Auffassung der archäologischen Quellen.....	368
7.2 Die Natur- und technischen Wissenschaften.....	372
7.3 Die Mathematik, die Computers und die Informations- wissenschaft.....	396
7.4 Die Unterwasserarchäologie.....	422
7.5 Die mittelalterliche, nachmittelalterliche, histo- rische und industrielle Archäologie.....	434
7.6 Die Ethnoarchäologie und die "Mültonnenarchäologie".....	447
7.7 Die experimentelle Archäologie.....	469
7.8 System, Modell, Struktur, Zeichen.....	496
 8 Der Abriss einer Struktur der archäologischen Forschung....	511
8.1 Was will und kann der Archäologe wissen.....	512
8.2 Die archäologischen Quellen.....	526
8.3 Die Archäologie im Terrain (Prospektion und Aus- grabung).....	534
8.4 Die Archäologie im Laboratorium (Konservierung, Restaurierung, Rekonstruierung, Replikation; Analy- sen der Stoffzusammensetzung; die Museumsevidenz- haltung).....	566
8.5 Archäographie.....	569
8.5.1 Deskription.....	570
8.5.2 Die Beschreibung der Form.....	581
8.5.3 Die Beschreibung des Raums.....	599

8.5.4	Die chronologische Seriation.....	604
8.5.5	Die Klassifikation.....	614
8.5.6	Das statistische Testieren.....	628
8.5.7	Ein Schema der archäographischen Forschung.....	629
8.6	Interpretation und Theorie.....	631
8.6.1	Die Bildung und das Testieren theoretischer Be- griffe und Hypothesen.....	632
8.6.2	Analogien und Parallelien.....	638
8.6.3	Das Experiment.....	644
8.6.4	Die Auffassung der Kultur.....	672
8.6.5	Eine Übersicht der archäologischen theoretischen Begriffe.....	677
9	Die prähistorischen Interpretationen.....	707
10	Die Archäologie und die Vorgeschichte: Reflexionen und Aussichten.....	715

II. Teil

11	Die neuen Methoden und Beispiele ziehen.....	25
11.1	Zur Theorie der Kulturschicht (I. S. Kamenjezki)....	27
11.2	Über das "kurze" und "lange" Datieren (M. B. Stschukin).....	49
11.3	Computer im Museum: Realität und Probleme (J. A. Scher).....	57
11.4	Der archäologische Typus als System von Eigen- schaften (G. S. Lebedjev).....	69
11.5	Verzierung von Gürtelenden aus dem 6. bis 9. Jhdts. als System von Zeichen (V. B. Kovalevskaja).....	83
11.6	Die soziale Norm und ihre soziale Spiegelung in der materiellen Kultur (A. V. Vinogradov).....	91
11.7	Gräber von Metallgießern der Bronzezeit (V. S. Botschkarev).....	103
11.8	Systemhaftes Herangehen bei der Erforschung der pa- läoökonomischen Strukturen (V. M. Masson).....	111
11.9	Das Testieren der Schlagfunktion von Jagdgeräten (S. A. Semenov).....	123
11.10	Die experimentelle Rekonstruktion einer urgeschicht- lichen Siedlung (E. Callahan).....	129

11.11 Ursachen der Migrationen (P. M. Doluchanov).....	141
11.12 Die Ethnogenese und die Biosphäre der Erde (L. N. Gumilev).....	149
11.13 Auf der anderen Seite der Geschichte (C.-A. Moberg).....	175
11.14 Die Entwicklung der archäologischen Sprache (J. A. Scher).....	197
11.15 Zur Frage des Systems von archäologischen Grund- begriffen (V. S. Botschkarev).....	205
11.16 Der Historismus von Archäologie (B. A. Rybakov)...	215
11.17 Die archäologische Theorie (L. S. Klejn).....	221
11.18 Methodologische Fragen der Archäologie (J. A. Scher).....	233
12 Namenverzeichnis, biographische Daten, Adressen, Literatur.....	253
13 Sachverzeichnis.....	403

* * *

... Und schließlich wenden wir uns nochmals an den Leser mit der letzten Bitte - um seine Nachsichtigkeit. Selbstverständlich nicht was den Inhalt betrifft - dafür tragen wir unsere volle Verantwortung (letzten Endes ist es immer noch unser Beruf, für den wir ausgebildet worden sind) und alle Fehler und Irrtümer sind daher uns zuzuschreiben. Die Bitte bezieht sich auf die Ausstattung des Buches - diese ist nämlich vom Anfang bis zum Ende unsere gemeinsame Amateuarbeit, für die wir jeglicher Ausbildung entbehren: beginnend mit der Reinschreibung des Manuskripts an der Schreibmaschine vom Typ Consul, über das Zeichnen von Bildern, ihr Hineinlegen in den Text zusammen mit den Fotografien, bis zur graphischen Ausstattung des Buches und zum Entwurf des Umschlags.

АРХЕОЛОГИЯ ВЧЕРА И СЕГОДНЯ
или
У археологов больше серого вещества под ногтями
чем между ушами?

1 том

Предисловие (Evžen Schneider).....	25
1 Введение.....	27
2 Познание архе.....	39
3 Прошлое и начало как предмет познания (исторический обзор).....	51
3.1 Намерения.....	52
3.2 Культура, непосредственное предание и мифология.....	53
3.3 Первые формы археологии.....	57
3.4 Понимание прошлого в средневековье.....	62
3.5 Прошлое - украшение и пища для гуманизма.....	66
3.6 Знания о прошлом накапливаются - просвещение.....	78
3.7 Рождение новой археологии.....	112
3.8 Гегемония эволюционизма.....	132
3.9 Опьянение теориями миграции и диффузии.....	171
4 Непосредственное прошлое, для некоторых также современность - первые сорок лет двадцатого века.....	199
4.1 С востока приходит свет.....	223
4.2 Во всем - природа.....	225
4.3 Бармы.....	225
4.4 Из стадии в стадию.....	227
4.5 Все измеримо.....	229
5 Экскурс: И естественные науки открыты в прошлое.....	233
6 Археология последних четырех десятилетий.....	255
6.1 Археологические источники могут обманывать.....	259
6.2 Поиски взаимосвязей.....	267
6.3 Англосаксонский <i>common sense</i>	270
6.4 Что вместо стадий?.....	276
6.5 Первые выстрелы.....	278
6.6 Большие маневры начинаются.....	282
6.7 Экспансия Бинфорда.....	285
6.8 Бомба Кларка.....	294

6.9	Общие маневры.....	298
6.10	Структурные и семиологические вдохновения.....	311
6.11	Возвращение к дому или археология поселений.....	317
6.12	Манифест Гардена.....	320
6.13	Новая марксистская археология.....	324
6.14	Война.....	351
7	Примирение и счастливый конец: экспансия объединенной археологии.....	367
7.1	Расширенное понимание археологических источников....	368
7.2	Естественные и технические науки.....	372
7.3	Математика, вычислительные машины, информатика.....	396
7.4	Подводная археология.....	422
7.5	Медievalная, пост-медиевальная, историческая и индустриальная археология.....	434
7.6	Этноархеология и "археология мусорных баков".....	447
7.7	Экспериментальная археология.....	469
7.8	Система, модель, структура, знак.....	496
8	Описание структуры археологических исследований.....	511
8.1	Что археолог хочет и может знать?.....	512
8.2	Археологические источники.....	526
8.3	Полевая археология (разведка и раскопки).....	534
8.4	Археология в лаборатории (консервация, реставрация, реконструкция, репликация; анализ вещественного состава; музейный учет).....	566
8.5	Археография.....	569
8.5.1	Описание.....	570
8.5.2	Описание формы.....	581
8.5.3	Описание пространства.....	599
8.5.4	Определение последовательности во времени.....	604
8.5.5	Классификация.....	614
8.5.6	Статистическая проверка.....	628
8.5.7	Схема археографических исследований.....	629
8.6	Интерпретация и теория.....	631
8.6.1	Создание и проверка теоретических понятий и гипотез.....	632
8.6.2	Аналогии и параллели.....	638

8.6.3	Эксперимент.....	644
8.6.4	Понимание культуры.....	672
8.6.5	Обзор археологических теоретических терминов.....	677
9	Доисторические интерпретации.....	707
10	Археология и доистория: отражение и перспективы.....	715

2 том

11	Новые подходы и примеры манят.....	25
11.1	К теории культурного слоя (И. С. Каменецкий).....	27
11.2	Об "узких" и "широких" датировках (М. В. Щукин).....	49
11.3	Компьютер в музее: реальности и проблемы (Я. А. Шер).....	57
11.4	Археологический тип как система признаков (Г. С. Лебедев).....	69
11.5	К изучению орнаментики наборных поясов VI-IX вв. как знаковой системы (В. Б. Ковалевская).....	83
11.6	Социальная норма и ее отражение в материальной культуре (А. В. Виноградов).....	91
11.7	Погребения литейщиков эпохи бронзы (В. С. Бочкарев).....	103
11.8	Системный подход и исследования палеоэкономических структур (В. М. Массон).....	111
11.9	Тестирование ударных функций охотничьих орудий (С. А. Семенов).....	123
11.10	Экспериментальная реконструкция доисторического поселения (Э. Келлеген).....	129
11.11	Причины миграций (П. М. Долуханов).....	141
11.12	Этногенез и биосфера земли (Л. Н. Гумилев).....	149
11.13	За рубежом истории (К.-А. Моберг).....	175
11.14	О развитии языка археологии (Я. А. Шер).....	197
11.15	К вопросу о системе основных археологических понятий (В. С. Бочкарев).....	205
11.16	Историзм археологии (Б. А. Рыбаков).....	215
11.17	Археологическая теория (Л. С. Клейн).....	221
11.18	Методологические вопросы археологии (Я. А. Шер).....	233

12	Указатель имен, биографические данные, адреса, литература.....	253
13	Предметный указатель.....	403

* * *

...И еще последняя просьба к читателью - просьба быть снисходительным. Снисходительным, конечно, не к содержанию - за содержание мы несем полную ответственность (в конце концов это все еще наша профессия, которой нас учили) и поэтому за все ошибки и заблуждения мы несем полную ответственность. Просьба касается формальной стороны книги - она с начала и почти до конца является нашей совместной любительской работой (которой нас не учили), начиная перепечатанием рукописи на пишущей машинке марки Консул, рисованием рисунков, их включением в текст вместе с фотографиями, и кончая графическим оформлением и изготовлением макета обложки.

8.6.5	Přehled archeologických teoretických pojmu.....	677
9	Prehistorické interpretace.....	707
10	Archeologie a prehistorie: reflexe a výhledy.....	715
	2. díl	
11	Nové přístupy a příklady táhnou.....	25
11.1	K teorii kulturní vrstvy (I. S. Kameněckij).....	27
11.2	O "úzkých" a "širokých" datach (M. B. Ščukin).....	49
11.3	Počítač v muzeu: realita a problémy (J. A. Šer).....	57
11.4	Archeologický typ jako systém vlastnosti (G. S. Lebeděv).....	69
11.5	Ornamentika nákončí opasků ze 6. až 9. století jako znakový systém (V. B. Kovalevskaja).....	83
11.6	Sociální norma a její odraz v materiální kultuře (A. V. Vinogradov).....	91
11.7	Hroby kovolitců doby bronzové (V. S. Bočkarev).....	103
11.8	Systémový přístup a výzkum paleoekonomických struktur (V. M. Masson).....	111
11.9	Testování úderové funkce loveckých nástrojů (S. A. Semenov).....	123
11.10	Experimentální rekonstrukce pravěkého sídliště (E. Callahan).....	129
11.11	Příčiny migrací (P. M. Doluchanov).....	141
11.12	Etnogeneze a biosféra Země (L. N. Gumilev).....	149
11.13	Na rubu historie (C.-A. Mohberg).....	175
11.14	Vývoj archeologického jazyka (J. A. Šer).....	197
11.15	K otázce systému základních archeologických pojmů (V. S. Bočkarev).....	205
11.16	Historismus archeologie (B. A. Rybakov).....	215
11.17	Archeologická teorie (L. S. Klejn).....	221
11.18	Metodologické otázky archeologie (J. A. Šer).....	233
12	Rejstřík jmenný, biografické údaje, adresář, literatura.....	253
13	Rejstřík věcný.....	403

* * *

ARCHAEOLOGY YESTERDAY AND TODAY

or

Have archaeologists more grey matter under their nails
than between their ears?

Part I

Preface (Evžen Schneider).....	25
1 Introduction.....	27
2 Knowledge of arché.....	39
3 The past and the beginnings as objects of knowledge (a historical review).....	51
3.1 Resolution.....	52
3.2 Culture, the immediate tradition and mythology.....	53
3.3 The first forms of archaeology.....	57
3.4 The medieval conception of the past.....	62
3.5 In humanism the past constitutes both decoration and nutrition.....	66
3.6 Knowledge of the past is increasing - the En- lightenment.....	78
3.7 The birth of the new archaeology.....	112
3.8 The domination of evolutionism.....	132
3.9 The rush of migrationism and diffusionism.....	171
4 The immediate past which, for some, was also the contempo- raneity - the first forty years of the twentieth century..	199
4.1 Ex Oriente lux.....	223
4.2 Everything is due to the nature.....	225
4.3 Explosion.....	225
4.4 From one stage to another.....	227
4.5 Everything can be measured.....	229
5 The story of natural science, which, too, is opened towards the past.....	233
6 The archaeology of the last four decades.....	255
6.1 Archaeological data may be telling lies.....	259
6.2 Search for connections.....	267
6.3 The Anglo-Saxon common sense.....	270
6.4 What can be taken into consideration instead of stages?.....	276

6.5	The first shots.....	278
6.6	Large manoeuvres are beginning.....	282
6.7	Binford's expansion.....	285
6.8	Clarke's bomb.....	294
6.9	Joint manoeuvres.....	298
6.10	Structural and semiological inspirations.....	311
6.11	Return home or settlement archaeology.....	317
6.12	Gardin's manifesto.....	320
6.13	A new Marxist archaeology.....	324
6.14	War.....	351
7	Reconciliation and happy-end: expansion of the united archaeology.....	367
7.1	The enlarged conception of archaeological sources.....	368
7.2	Natural and technical sciences.....	372
7.3	Mathematics, computers, information science.....	396
7.4	Archaeology under water.....	422
7.5	The medieval, postmedieval, historical, and industrial archaeology.....	434
7.6	Ethnoarchaeology and "garbage archaeology".....	447
7.7	Experimental archaeology.....	469
7.8	System, model, structure, sign.....	496
8	An outline of the structure of the archaeological research.....	511
8.1	What archaeologists want and what they can know?.....	512
8.2	Archaeological sources.....	526
8.3	Field archaeology (prospection and excavation).....	534
8.4	Archaeology in the laboratory (conservation, restoration, reconstruction, replication; analyses of composition of materials; museum registration).....	566
8.5	Archaeography.....	569
8.5.1	Description.....	570
8.5.2	Shape description.....	581
8.5.3	Space description.....	599
8.5.4	Time seriation.....	604
8.5.5	Classification.....	614
8.5.6	Statistical testing.....	628

8.5.7	Scheme of the archaeogeographical research.....	629
8.6	Interpretation and theory.....	631
8.6.1	Formation and testing of theoretical concepts and of hypotheses.....	632
8.6.2	Analogies and parallels.....	638
8.6.3	Experiment.....	644
8.6.4	Conception of culture.....	672
8.6.5	A review of archaeological theoretical concepts..	677
9	Prehistorical interpretations.....	707
10	Archaeology and prehistory: reflexions and outlooks.....	715

Part II

11	New approaches and examples invite to be followed.....	25
11.1	On the theory of the cultural layer (I. S. Kamenetski).....	27
11.2	On the "short" and "long" datings (M. B. Shchukin)..	49
11.3	Computer in museum: reality and problems (Y. A. Sher).....	57
11.4	Archaeological type as system of attributes (G. S. Lebedev).....	69
11.5	Patterns of the belts of the 6th to 9th centuries as system of signs (V. B. Kovalevskaya).....	83
11.6	The social norm and its reflection in the sphere of material culture (A. V. Vinogradov).....	91
11.7	Graves of metal founders of the Bronze Age (V. S. Bochkarev).....	103
11.8	The system approach and research of palaeoeconomic structures (V. M. Masson).....	111
11.9	Testing of the strike function of hunting tools (S. A. Semenov).....	123
11.10	An experimental reconstruction of a prehistorical settlement (E. Callahan).....	129
11.11	Reasons for migrations (P. M. Dolukhanov).....	141
11.12	Ethnogenesis and biosphere of the Earth (L. N. Gumilev).....	149
11.13	At the reverse side of history (C.-A. Moberg).....	175

11.14	Development of the archaeological language (Y. A. Sher).....	197
11.15	On the question of the system of basic archaeolo- gical concepts (V. S. Bochkarev).....	205
11.16	Historism of archaeology (B. A. Rybakov).....	215
11.17	Archaeological theory (L. S. Kleyn).....	221
11.18	Methodological questions of archaeology (Y. A. Sher).....	233
12	Index of names, biographical data, addresses, litera- ture.....	253
13	Index of matters.....	403

* * *

...And there is one more thing we wish to ask the reader to take into account: we would like him to have patience with us. Not of course as for the contents - we do bear our full responsibility for that (after all it is still our job in which we have been trained) and all errors and mistakes are thus to be attached to us. We would like, however, to count with the readers' clemency as much as the formal aspect of the book is concerned - it is namely our joint amateur work, from the beginning nearly to the end, in which we lack of a former training: starting with copying the manuscript on a typewriter of the mark Consul, through the figures, their setting into the text together with the photographs, up to giving the book its graphical appearance and to proposing its cover.

ARCHÉOLOGIE HIER ET AUJOURD'HUI
ou bien
Les archéologues ont-ils plus de matière grise sous les
ongles que dans la tête?

Première partie

Préface (Evžen Schneider).....	25
1 Introduction.....	27
2 Reconnaissance de l'archée	39
3 Le passé et les débuts comme objet du savoir (précis historique).....	51
3.1 Intentions.....	52
3.2 La culture, la présentation immédiate et la mythologie.....	53
3.3 Premières formes de l'archéologie.....	57
3.4 Sens du passé au moyen âge.....	62
3.5 Pour l'humanisme, le passé se révèle comme décoration et nourriture.....	66
3.6 Les connaissances du passé s'accumulent - l'âge des lumières.....	78
3.7 Naissance de l'archéologie nouvelle.....	112
3.8 Domination de l'évolutionnisme.....	132
3.9 Irrésistible migrationniste et diffusionniste.....	171
4 Le passé immédiat, pour certains le temps actuel encore - la première quarantaine d'années du XX ^e siècle.....	199
4.1 La lumière vient de l'Orient.....	223
4.2 Cherchez la nature.....	225
4.3 Explosion.....	225
4.4 D'un stade à l'autre.....	227
4.5 On peut tout mesurer.....	229
5 Excursus: les sciences naturelles sont aussi ouvertes au passé.....	233
6 L'archéologie des quatre dernières décades.....	255
6.1 Les sources archéologiques peuvent mentir.....	259
6.2 A la recherche des cohérences.....	267
6.3 Common-sense anglo-saxon.....	270
6.4 Quoi au lieu des stades?.....	276

6.5	Premières salves.....	278
6.6	Les grandes manoeuvres commencent.....	282
6.7	L'expansion de Binford.....	285
6.8	La bombe de Clarke.....	294
6.9	Les manoeuvres faites ensemble.....	298
6.10	Inspirations structurales et sémiologiques.....	311
6.11	Le retour au foyer ou l'archéologie d'habitat.....	317
6.12	Le manifeste de Gardin.....	320
6.13	Une nouvelle archéologie marxiste.....	324
6.14	La guerre.....	351
7	La paix et le happyend: l'expansion de l'archéologie unie.....	367
7.1	Les sources archéologiques dans un sens plus large....	368
7.2	Sciences naturelles et sciences techniques.....	372
7.3	Mathématiques, ordinateurs, informatique.....	396
7.4	L'archéologie subaquatique.....	422
7.5	Archéologie médiévale, postmédiévale, historique et industrielle.....	434
7.6	Ethnoarchéologie et "archéologie des poubelles".....	447
7.7	Une archéologie expérimentale.....	469
7.8	Système, modèle, structure, signe.....	496
8	Esquisse d'une structure de la recherche archéologique....	511
8.1	Qu'est-ce que l'archéologue veut et peut savoir?....	512
8.2	Les sources archéologiques.....	526
8.3	L'archéologie sur le terrain (prospection et fouilles).....	534
8.4	L'archéologie au laboratoire (conservation, restau- ration, reconstruction, replication; analyses de la composition des matières; inventaires de musée).....	566
8.5	Archéographie.....	569
8.5.1	Description.....	570
8.5.2	Description de la forme.....	581
8.5.3	Description de l'espace.....	599
8.5.4	Sériation temporelle.....	604
8.5.5	Classification.....	614
8.5.6	Tests statistiques.....	628

8.5.7 Schéma de la recherche archéographique.....	629
8.6 Interprétation et théorie.....	631
8.6.1 La création et les tests des notions théoriques et des hypothèses.....	632
8.6.2 Analogies et parallèles.....	638
8.6.3 Expérience.....	644
8.6.4 Conception de la culture.....	672
8.6.5 Précis des notions archéologiques théoriques.....	677
9 Interprétations préhistoriques.....	707
10 Archéologie et préhistoire: réflexions et perspectives....	715

Deuxième partie

11 Les accès et les exemples nouveaux attirent.....	25
11.1 Remarques sur la théorie de la couche culturelle (I. S. Kamenietskiï).....	27
11.2 Sur les "étroites" et "larges" datations (M. B. Chtchoukine).....	49
11.3 L'ordinateur au musée: la réalité et les problèmes (J. A. Cher).....	57
11.4 Un type archéologique comme système des propriétés (G. S. Lebediev).....	69
11.5 L'ornementation de la partie finale des ceinturons du 6 ^e siècle au 9 ^e siècle comme système des signes (V. B. Kovalevskaïa).....	83
11.6 La norme sociale et son reflet à la culture matérielle (A. V. Vinogradov).....	91
11.7 Les tombeaux des fondeurs de l'âge du bronze (V. S. Botchkarev).....	103
11.8 L'accès des systèmes et l'exploration des structures paléoéconomiques (V. M. Masson).....	111
11.9 Tests de la fonction de coup des outils de chasse (S. A. Semenov).....	123
11.10 Une reconstruction expérimentale du village préhistorique (E. Callahan).....	129
11.11 Les causes des migrations (P. M. Doloukhanov).....	141